

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

CENA PRZEMERATY: w Łodzi z odnośnikiem do domu i na prowincji miesięcznie Mk. 21, półrocznie Mk. 10.50, kwartalnie Mk. 5.25, miesięcznie Mk. 1.75. Zmiana kwartalnie Mk. 6.

Poniedziałek, 17 września 1917 r.

CENA OGŁOSZEŃ: Na stronie 1. i 2. w tekście mk. 1.75 f. za wiersz pet. Jednostronny Nekrologja i Reklamy 75 f. za wiersz pet. Ogłoszenia zwyce, 50 f. za wiersz pet. Drobne 75 f. za wiersz pet.

Pismo odręczne cesarza Wilhelma.

Dostojny Mój sprzymierzeniec Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość i Ja postanowiliśmy przystąpić do dalszej budowy państwa polskiego, którego podwaliny położaliśmy przez proklamację z dnia 8-go listopada 1916 r.

Twardy stan wojenny nie pozwala jeszcze, niestety, by polski Król okrył nowym blaskiem starą koronę polską, oraz powołana z powszechnych i bezpośrednich wyborów reprezentacja narodowa podjęła prace dla dobra kraju. Natomiast jest wolą Naszą oddać już władzę państwową w istotnej jej części w ręce narodowego rządu, podczas gdy prawa i interesy narodu poruczone być mają nowej, rozszerzonej Radzie Stanu. Mocarstwa okupacyjne zastrzegają sobie w zasadniczej zgodzie z wnioskami mężów zaufania kraju te tylko prawa, których utrzymania stan wojenny wymaga.

Mam nadzieję, iż ten nowy krok na drodze realizacji samodzielnego państwa polskiego okaże się zbawiennym w swych skutkach i przyczyni się do tego, by kraj, którego rozwój wolnościowy, kulturalny i gospodarczy panowanie rosyjskie tak długo gwałtownie tłumilo, doszedł do pokojowej i świetnej przyszłości, ręką własnych obywateli, w wolnej z własnego postanowienia płynącej łączności z mocarstwami centralnymi, które stoją przy nim w wiernej przyjaźni.

Polecam więc Panu wydać załączony patent o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskiem wspólnie z o. i k. austriacko-węgierskim Generalnym Gubernatorem w Lublinie.

Wielka Główna Kwatera, 12 września 1917 r.

WILHELM I. R.

Do Mego Generalnego-Gubernatora w Warszawie, Generała Piechoty v. Beselera.

Pismo cesarza Karola.

WIEDEN, 15 września.

Biuro Korespondencyjne donosi:

J. C. i Królewska Mość raczył najmiłościwiej wysłać następujący, datowany dnia 12 września r. b., reskrypt Najwyższy:

Kochany Hrabio Szeptycki!

W zupełnej zgodzie z mym dostojnym sprzymierzeńcem J. C. Mością Cesarzem Niemieckim jest moją wolą prowadzić dalej zgodnie z manifestem z dnia 8 listopada 1916 r., odbudowę państwa polskiego, ażeby oswobodzony od ciężkiego jarzma kraj, o ile na to pozwala położenie wojenne, już teraz przystąpił do zbawiennego rozwoju swych bogatych sił państwowo-twórczych, kulturalnych i gospodarczych.

Z powodu ciężkich czasów wojennych, jakie przeżywamy, nie jest możliwym, ażeby znowu do stolicy kraju zawitał król polski, jako piastun okrytej wiekową sławą korony Piastów i Jagiellonów, i ażeby oparta na zasadach demokratycznych reprezentacja narodu zasiadała w Warszawie dla dobra kraju; ale już teraz mają być powołane do życia odpowiadające życzeniom narodu, na miejsce instytucji tymczasowych, organy Królestwa Polskiego, wyposażone we władzę prawodawczą i wykonawczą, tak, iż od tej chwili władza państwowa w swej istotnej części będzie spoczywała w rękach rządu narodowego.

Dla władz okupacyjnych zastrzeżone będą w istotnej zgodzie z wnioskami mężów zaufania kraju te tylko prawa, które niezbędnymi czyni stan wojenny.

Oby temu nowemu znacznemu krokowi na drodze wykończenia budowy państwa polskiego towarzyszyło błogosławieństwo Wszechmocnego i oby krok ten przyczynił się do tego, ażeby przyszłość wolnej Polski sroczliwą była w dobrowolnej łączności z państwami centralnymi, które uwolniły kraj od jarzma rosyjskiego, oraz godną wielkiej przeszłości narodu polskiego. Stosownie do tego upoważniam Pana do ogłoszenia załączonego patentu o władzy państwowej w Królestwie Polskiem, razem z Cesarsko-Niemieckim generał-gubernatorem w Warszawie.

KAROL.

Pismo obu Generalnych Gubernatorów. do Komisji przejściowej Polskiej Rady Stanu.

Rządy Rzeszy Niemieckiej i Austro-Węgier przedłożyły swym Monarchom propozycję Tymczasowej Rady Stanu z dnia 8 lipca 1917 r. o prowizorycznej organizacji najwyższych władz państwowych Polskich. Ich Cesarskie Mości Cesarz Niemiec i Cesarz Austrii, Apostolski Król Węgier polecili nam wydać załączony patent, który ustala zasady tymczasowych urzędów konstytucyjnych Państwa Polskiego.

Rządy Sprzymierzone widzą w utworzeniu Rady Regencyjnej środek stosowny nie tylko, żeby Państwu Polskiemu dać powszechnie uznaną reprezentację, lecz także, żeby przygotować przyszłą monarchję. Rada Regencyjna bowiem jest aż do powołania Głowy Państwa najwyższą przedstawicielką Państwa Polskiego i z zastrzeżeniem międzynarodowego stanowiska Państw Okupacyjnych wykonywa prawa Głowy Państwa.

Pierwszym zadaniem Rady Regencyjnej będzie powołanie prezydenta ministrów, którego zatwierdzenie zastrzegają sobie Rządy sprzymierzone. Prezydent ministrów podejmie natychmiast wszystkie potrzebne kroki, by w tych działach administracji, które są przekazane Polskiej władzy państwowej, przeprowadzić organizację ministerstw i pozatem także w drodze rokowań z Władzami Okupacyjnymi doprowadzić do końca organizację Polskich władz państwowych.

By życzeniom i interesom wszystkich kół narodu Polskiego zapewnić przedstawicielstwo, ma znów powstać Rada Stanu w nowym kształcie, powiększonym składzie i z większymi atrybucjami. Rada Stanu jest poprzednikiem Sejmu Polskiego. Zadania jej są natury prawodawczej. Podczas gdy rozporządzenie 26 listopada (1 grudnia) 1916 r. przyznało Tymczasowej Radzie Stanu tylko głos doradczy, ma obecnie Rada Stanu otrzymać na polu prawodawczym głos stanowczy. Rada Stanu zwoływana będzie przez Radę Regencyjną na sesje. Prawa Rady Stanu i prerogatywy Państw Okupacyjnych określone są bliżej w patencie.

Mocarstwa sprzymierzone ufają, że uczyniony obecnie dla realizacji aktu z dnia 8 listopada 1916 roku dalszy krok na polu budowy Państwa Polskiego dokona się z czynnym udziałem najszerzych warstw społeczeństwa polskiego; mają nadzieję, że rokowania co do wszystkich szczegółów organizacji pójdą szybko i że pomyślny rozwój stosunków doprowadzi do dalszego przelewania władzy rządowej w ręce polskie.

Warszawa, dnia 12 września 1917 roku.

v. Beseler.

Szeptycki.

Patent z dnia 12 września 1917 roku

o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskiem.

Artykuł 1.

1. Najwyższą władzę państwową w Królestwie Polskiem oddaje się aż do jej objęcia przez Króla lub Regenta Radzie Regencyjnej, nie naruszając międzynarodowego stanowiska Państw Okupacyjnych.

2. Rada Regencyjna składa się z trzech członków, których Monarchowie Państw Okupacyjnych na ten urząd wprowadzą.

3. Akty rządowe Rady Regencyjnej kontrasygnuje odpowiedzialny Prezydent ministrów.

Artykuł 2.

1. Władzę prawodawczą wykonywa Rada Regencyjna ze współudziałem Rady Stanu Kró-

lestwa Polskiego na podstawie tego patentu, oraz ustaw, które następnie będą wydane.

2. W dziedzinach, których administracja nie jest jeszcze przekazana Polskiej władzy państwowej, mogą wnioski prawodawcze być traktowane w Radzie Stanu tylko za zgodą Państw Okupacyjnych. W tych działach obok organów państwowych Królestwa Polskiego, wymienionych pod liczbą 1, może narażać także Generalny Gubernator wydawać rozporządzenia z mocą prawa, i edykować tylko po wysłuchaniu Rady Stanu. Ponadto może Generalny Gubernator dla zabezpieczenia ważnych interesów wojennych wydawać niezbędne potrzebne zarządzenia z mocą prawa i spowodować ich obowiązujące ogłoszenie i przeprowadzenie także przez organa Polskiej władzy państwowej. Rozporządzenia Generalnego Gubernatora mogą tylko w ten sam sposób być zniesione lub zmienione, w jaki przyszedł do skutku.

3. Ustawy i rozporządzenia Polskiej władzy państwowej, z których dla ludności wypływają prawa i obowiązki, muszą przed wydanem ich być podane do wiadomości Generalnego Gubernatora tego Państwa Okupacyjnego, w którego obszarze administracyjnym mają wejść w życie i mogą otrzymać moc obowiązującą tylko wówczas, jeżeli Generalny Gubernator nie sprzeciwi się im w ciągu dni 14 po przedłożeniu.

Artykuł 3.

Rada Stanu ustanowiona będzie na podstawie osobnej ustawy, wydanej za zgodą Państw Okupacyjnych przez Radę Regencyjną.

Artykuł 4.

1. Zadania dyktatury i administracji wykonywane będą przez Polskie sądy i urzędy, o ile są oddane Polskiej władzy państwowej, pozatem zaś na czas trwania okupacji przez organa Państwa Okupacyjnego.

2. W sprawach, które dotyczą praw lub interesów Państwa Okupacyjnego, może Generalny Gubernator spowodować ponowne zbadanie w toku prawnej instancji, legalności rozstrzygnięć i zarządzeń Polskich sądów i urzędów, a przy wyrokowaniu lub rozstrzygnięciu w najwyższej instancji bronić tych interesów przez swego przedstawiciela.

Artykuł 5.

Polska władza państwowa będzie miała prawo międzynarodowej reprezentacji Królestwa Polskiego i zawierania umów międzynarodowych wykonywać dopiero po ustaniu okupacji.

Artykuł 6.

Patent niniejszy wchodzi w życie z chwilą ustanowienia Rady Regencyjnej.

v. Beseler.

Szeptycki.

Przegląd polityczny.

Łódź, 17. IX. 1917.

Stanowcze zwycięstwo Kiereńskiego uratowało Rosję od kontrewolucji, której wyniki mogły zagrozić nie tylko krwawo zdobytej wolności, ale nadto przyprowadzić ją o zgubę. Wprawdzie dotychczas nie wyjaśniono, jakie było podłoże rebelii Kornilowa, z tego jednak, co nam doniosły wieści z Petersburga, napływające przez Sztokholm i z innych źródeł, okazuje się, że żywiły wrogie rewolucji weszły w grę. Aresztowania atamana kozackiego gen. Kaledina, ks. Lwowa i 80 posłów do duma, oraz niestwierdzone wprawdzie, ale dość wyraźnie zaznaczone przez dzienniki, aresztowanie Guczkowa a podobno i Puryszkiewicza, dowiodły, że rząd rewolucyjny ma dość sporo wrogów i że kontrewolucje w Rosji nie są wykluczone.

I nie może być inaczej. Historia nie zna jeszcze rewolucji, w którejby nie było żywiołów, pragnących przywrócić dawny porządek rzeczy; do tego dodać jeszcze należy działania stronnictw, skrajnie radykalnych, dobijających się o władzę.

"Times" i inne organa prasy angielskiej zarzucają Kiereńskiemu chwiejność i kokietywanie rad wojskowych i robotniczych.

Kiereńskij atoli, szczerzy republikanin, dokładnie pojął sytuację, bo dzięki tylko tym właśnie radom odniósł zwycięstwo — a nawet, jak głoszą wieści, do starcia zbrojnego wcale nie doszło, albowiem wojska Kornilowa przy spotkaniu bratały się z wojskami rządu tymczasowego, co naturalnie rebelję Kornilowa stłumiło w zarodku. Kiereńskij objął naczelne dowództwo nad siłami zbrojnymi Rosji, ale w rzeczywistości generalisimusem jest generał Aleksiejew pod względem spraw wojskowych Kiereńskij zastrzegł sobie tylko decyzję w sprawach polityczno-militarnych.

Z innych spraw, stojących na porządku dziennym, do najaktualniejszych należy zmiana gabinetu we Francji, jakiego utworzenie Poincaré powierzył Painlevemu, którego położenie jest jednak bardzo trudne. Do nowego gabinetu nie wszedł ani jeden z socjalistów, wskutek czego sfery polityczne nie wróży mu długiego żywota. Socjaliści są jeszcze zbyt silni we Francji, aby można było rządzić bez ich udziału. Dlatego też przesłania gabinetowe we Francji nie można uważać za załatwione.

Na tle afery ze skradzionymi depeszami meksykańskimi, Anglia wywiera nacisk na państwa neutralne, które ogranicza w użyciu kabli podmorskich do korespondencji za pośrednictwem depesz szyfrowanych. Wogóle nacisk Anglii i Ameryki na państwa neutralne przybiera coraz większe rozmiary, wyrażające się w ograniczaniu dowozu środków żywności, zwłaszcza do Szwecji.

"Rotterdamsche Courant" dowiadyduje się, z rzekomo wiarogodnych źródeł, jakoby państwa zachodnie postanowiły prowadzić ofensywę aż do rozpoczęcia się okresu zimowego, a to dlatego, by otrzymać decydujące rozstrzygnięcie i tym sposobem uniknąć czwartej kampanii zimowej, zbyt niebezpiecznej dla państw, uczestniczących w wojnie z powodu ich ogólnego wyczerpania. W tym też celu ścigane są wszystkie rezerwy na front bołowy, oraz przyspieszony jest dowóz wojsk amerykańskich do Francji.

W związku z tą wiadomością dzienniki zagraniczne donoszą, jakoby Rosja miała odwołać na front wschodni wszystkie wojska azjatyckie, których miejsce zająć mają wojska angielskie i japońskie. Wojska te prowadzić będą daleką kampanię z Turcją w Azji, rozpoczętą przez wojska rosyjskie. Ciekawą jest rzecz, jakiego za to odszkodowania żąda od Rosji Japonia, której interesy bynajmniej nie są zgodne na terenach azjatyckich z interesami Rosji.

Ze spraw aktualnych, bliżej nas obchodzących, znamionną jest nowa proklamacja państw centralnych w sprawie dalszej budowy państwa pol-

skiego. Proklamacja ta ustanawia Radę Regencyjną, złożoną z 3-ech osób, jako najwyższą władzę wykonawczą, reprezentującą Królestwo Polskie na zewnątrz, i radzie rozszerzoną Radę Stanu, jako ciało ustawodawcze. Rada Regencyjna powoła do steru rządu prezesa gabinetu ministrów, który utworzy gabinet i przedstawi go do zatwierdzenia Regencyji.

Proklamacja ta zaopatrzona jest w szereg zastrzeżeń, wywołanych stanem wojny. Skład Regencyji ma być ogłoszony niebawem, noczem z chwilą ukonstytuowania Rady Stanu postanowienie to mocarstw centralnych wejdzie w życie.

St. Ep.

Kronika

— **Z Kom. Kościuszkowskiego.** Na odbytym onegdaj zebraniu Komitetu Kościuszkowskiego, sekcja odczytowa obradowała nad kwestją zaangażowania prelegentów.

W celu ostatecznego uregulowania tej sprawy postanowiono zaprosić wszystkich nauczycieli, którzy mają zamiar wygłosić odczyty, czy pogadanki o Kościuszcze, aby pogadali się w dniu jutrzejszym, o godz. 8 wiecz. do lokalu Stow. Techników na posiedzenie sekcji odczytowej.

Również zaproszone są i te osoby, które zamierzają deklamować na zebraniach w stowarzyszeniach.

Pozatem postanowiono urządzać dla wszystkich prelegentów jednorazowy odczyt informacyjny, termin którego będzie wyznaczony w dniu jutrzejszym po porozumieniu się z delegatami prowincjonalnymi, którzy zbierają się w domu Siemens.

W końcu rozpatrzono posiadane materiały wydawnicze, projektowane do rozpowszechniania podczas obchodu.

— **Pomnik Kościuszkowski w Dalikowie.** W skład zawiązanego w Dalikowie, ziemi Łeczyckiej, Komitetu budowy pomnika Kościuszkowski, wszedł p.p. Antoni Wardęski — właściciel majątku Dalików, proboszcz miejscowy ksiądz Hipolit Pyszynski, F. Kamiński — nauczyciel, J. Turkowski — wójt gminy, A. Cyrzeliński — gospodarz z Krzemieniewa i Józef Dzierżbicki — właściciel majątku Gatówka. Z nadesłanych Komitetowi projektów na pomnik, wyróżniono projekt artysty-rzeźbiarza Władysława Czaplńskiego, któremu wykonanie pomnika powierzono.

— **Z wystawy „Dziecko”.** W sobotę o godz. 5-ej po poł. dr. Mikulski, naczelnik szpitala w Kochanówce, wygłosił na wystawie pogadankę o psychologicznym badaniu dzieci, ilustrując ją pokazem praktycznym przy pomocy specjalnych przyrządów, stosowanych przez nowoczesną medycynę.

Nader skomplikowany w budowie przyrząd, kinografjan, służy do rejestracji objawów psychofizjologicznych. Na walcu tego przyrządu notują się automatycznie ruchy oddechowe i ich zmiany przy afektach i wzruszeniach, a także przy myśleniu. Inny znów aparat, t. zw. ergograf, służy do mierzenia siły i zmęczenia fizycznego, kreśląc pewną krzywą na taśmie papierowej, (ergogramie), z którego rozmiarów sędzi można o stopniu siły i zmęczenia badanego osobnika. Za pomocą tachistoskopu oznacza się czas, niezbędny do spostrzeżenia przedmiotu. Instrument ten daje możliwość orzeczenia, czy zmysł spostrzegawczy u danego osobnika funkcjonuje normalnie lub wadliwie.

Pozatem prelegent demonstrował jeszcze cały szereg innych nader ciekawych aparatów.

Wobec wielkiej liczby zgromadzonych na wystawie słuchaczy dr. Mikulski zmuszony był powtórzyć swój odczyt o godz. 6-ej po raz drugi.

Wszystkie te przyrządy pozostawać będą na wystawie do dnia 20-go b. m. Demonstracja odbywa się codziennie w godzinach pomiędzy 3—6 po południu.

— **Z Kursów Pedagogicznych Macierzy Szkolnej.** Wznowienie

wykładów na jednorocznych kursach pedagogicznych Łódzkiego Koła Macierzy Szkolnej ulegnie zwłoce do 1-go października. Wobec tego zapisy kandydatów będą prowadzone jeszcze przez tydzień bieżący.

Przypominamy, że najniższy cel — ukończenie 6-ciu klas szkoły średniej, lub egzamin w tym zakresie. Do podań dołączając należy metrykę urodzenia i krótki życiorys. Tymczasowa kancelaria kursów czynna jest codziennie od godz. 5 do 7 po południu przy ul. Wólczańskiej 55.

— **„Znaczeń” na schroniska.** Urządzone wczoraj na rzecz schronisk przy T. wie św. Stan. Kostki „Dzień chryzantemów”, dzięki sprzyjającej pogodzie dał dość pokaźny rezultat, ku czemu przyczynił się wielce współudział pań z towarzysztwa, które gorliwie kwstowały przy stolikach w cukierniach, kinematografach oraz w teatrach.

— **Przedłużenie terminu.** Wydział surowców komunikuje, że obowiązek meldowania zapasu pończoch, wyrobów trykotowych, wstążek, gurtów, firanek i tiulów, na zasadzie rozporządzenia z dnia 18 linca r. b. przedłużony zostaje do 25 b. m.

— **Kontrola miar i wag.** Według sprawozdania urzędu miar i wag za czas od 1-go stycznia do 1-go sierpnia r. b. okazuje się, że sprawdzono i ostemplowano 48 wag wozowych, 654 wag dziesiętnych, 3340 wag stołowych, 986 miar objętości, 361 miar długości, 21,060 odważników, 305 beczek. Skonfiskowano 380 odważników, 47 miar objętości i 29 miar długości.

Do prezydium policji wysłano 191 protokółów w celu wstrzymania kar za używanie nieostemplowanych miar, wag i odważników.

— **Wzrostki w szkołach miejskich.** Wydział szkolny zawiadomił kierowników początkowych szkół miejskich, że we wszystkich szkołach miejskich winna być bezwarunkowo prowadzona nauka rysunków. W związku z tem polecono kierownikom, aby przed dniem 25 września r. b. podali nazwiska nauczycieli, którzyby mogli się podjąć udzielania tego przedmiotu.

— **Z Komisji Międzyzwiązkowej.** W ubiegłą sobotę pod przewodnictwem ks. kanonika J. Albrechta, odbyło się zebranie członków Komisji Międzyzwiązkowej robotników chrześcijańskich.

Przedewszystkiem odczytano sprawozdanie z działalności składowej odzwoju z sierpnia r. b. z którego okazało się, że wlotowy wyniósł mk 418 f. 18 wydatki zaś mk. 296 f. 65. Rozdano bezpłatnie 75 rodzinom 501 sztuk różnej odzieży, bielizny i obuwiu; za zniżoną opłatą wydano 6 rodzinom 32 sztuki, wartości mk. 65. fen. 50.

W sprawie nadesłanego przez Komitet tanich kuchni okólnika co do kalkulacji obiadów na 23 fenigi, tak, aby od konsumenta pobierać 10 fenigów zamiast 7 mta, postanowiono nie stosować się do tego zadania i wysłać do Komitetu odpowiednio umotywowane wyjaśnienie. Komisja Międzyzwiązkowa jest zdania, że obiady kalkulacja się od 10 do 20 fenigów, przytem w porównaniu z obiadem, chociażby z trzech trzech miesięcy są one obecnie mniej pożywe. Chociażby więc podniesiono kalkulację jeszcze o 3 fenigi, które dopłacałby konsument, to obiady, wobec stałego podnoszenia się cen produktów, więcej pożywnymi nie będą.

Przyjęto do wiadomości, że dostarczany do tanich kuchni chleb liczony będzie przez piekarnię po 24 fenigi za funt.

— **W obronie zwierząt.** Wobec tego, że w ostatnich czasach zdarzają się często wypadki znęcania się wóźniców nad końmi, zmuszanymi do ciągnięcia nadmiernych ciężarów, niarządkiem przechodzących ich siły — funkcjonariusze policji otrzymali polecenie zwracania pilnej uwagi na tego rodzaju wykroczenia wóźniców w celu niedopuszczenia do męczenia zwierząt.

— **Kolegium lekarskie.** Wczoraj w południe, pod przewodnictwem naczelnego lekarza p. Maksymiliana Kona, odbyło się pierwsze powakacyjne zebranie kolegium lekarskiego szpitala Poznańskiego, na którym rozważano szereg spraw, dotyczących wewnętrznej gospodarki na projekt zaprowadzenia świeżych inowacji.

— **Z T. wa Lekarskiego.** W środę, 19 b. m. o godz. 7-ej wiecz. odbyło się posiedzenie Tow. Lekarskiego, na którym wygłoszony zostanie odczyt — o zaburzeniach psychicznych w przebiegu morbus Basedowii.

— **Z Komitetu tanich kuchni.** Na zasadzie uchwały Rady miejskiej, ustanawiającej 13-to fenigową dopłatę zapomóg do obiadów w tanich jadłodajniach, Komitet tanich kuchni postanowił wprowadzić następujące przepisy: 1) Wartość wydawanych w kuch-

Doktor med.

Leyberg

powrócił.

Ulica Krótka Nr. 5

niach ludowych obiadów ma odpowiadać co najmniej 23-em fenigom; 2) koszt samej zupy wynosić ma 17 fenigów; 3) konsumenci dorośli, jako też dzieci, mają płacić za obiad wartości 23 fenigów z chlebem po 10 fenigów; 4) obiady bezpłatne mają być wydawane w ilości 10 proc. od ogólnej normy, wyznaczonej dla każdej kuchni. Większa ilość bezpłatnych obiadów będzie mogła być wydawana na specjalne żądanie Komitetu tanich kuchni, wystosowane do poszczególnych kuchni; 5) obiady muszą być wydawane bezwarunkowo z chlebem; za obiady, wydawane bez chleba, Komitet tanich kuchni płacić nie będzie.

Przepisy powyższe zaczęły obowiązywać od dnia 16 b. m., t. j. od wczoraj.

— **Ćwiczenia konkursowe.** Wczoraj o 7 rano w III oddziale straży ogólniej ochotniczej przy ulicy Sienkiewicza № 54, odbyły się ćwiczenia toporników, w których wzięły udział oddziały I, II, IV i V.

Za ćwiczenia na pojedynczych drabinach otrzymali nagrody: topornik Zauner z IV oddziału, Górecki z II oddziału — medale srebrne i Bogusz II oddziału medal brązowy.

Za ćwiczenia ogólne z 6 drabinami pierwszą nagrodę otrzymał oddział II, a drugą oddział IV-ty.

Na zakończenie komendant straży ogniowej ochotniczej p. Grohman wyraził podziękowanie stałym topornikom za ich pracę dla dobra społeczeństwa.

Ze związków i stowarzyszeń
× Ze Stow. „Światło”. Poczynając od dnia 1 października, kursy oświatowe przy robotniczym Stow. oświatowym „Światło” zostaną znaczenie rozszerzone. Prócz polskiego i arytmetyki wprowadzone też będą inne przedmioty.

Zapis słuchaczy już się rozpoczął i odbywa się w poszczególnych oddziałach Stowarzyszenia.

Teatr i Muzyka.

Teatr Polski (Ceglana 63)
 Jutro w Teatrze Polskim wznowiona będzie tragikomedja Z polskiej p. t. „Ich czworo”.

— **We środę „Ich czworo”.** Od dnia jutrzejszego przedstawienia zaczynać się będą o godz. 8 wiecz.

Z muzyki.

Koncert Juliusza Thornberga.

W ubiegłą sobotę koncertował u nas znany zaszczytnie z poprzednich sezonów skrzypek-wirtuoz, Juliusz Thornberg.

Dzięki niezwykłym zaletom gry w stylu wykwiintnym, a wolnej od pozycji i afektacji, Juliusz Thornberg zdobył sobie wybitne stanowisko pośród skrzypków współczesnych, zasługując na miano „mistrza skrzypiec”.

Sobotni koncert rozpoczął Thornberg odegraniem Suita Raffa op. 180, wykazując obok świetnej techniki, głębokie wycucie stylu. Jakkolwiek część I-sza „Moto perpetuo” nie wyszła bez zarzutu, to jednak wykonaniem całości, a zwłaszcza Menuetem i Arią, oraz odegraniem pięknego koncertu Bruchta, stanął na wysokości zadania, zdumiewając poletem fantazji i niezwykłą pięknnością frazowania.

Nieskalaną czystością tonu i nadzwyczajną sprawnością techniczną zabłysnął Thornberg w Caprice Es-dur Wieniawskiego-Kreislera, oraz warjacjach Paganini-Kreislera.

Grę Juliusza Thornberga obok tylu wielkich zalet, cechuje ogromna doza liryzmu, który w precyzyjnych pianissimach czaruje i upaja słuchacza.

Wykonany z głębokim odczuciem, chociaż nie bez pewnych usterek, Nocturne Des-dur Chopin-Wilhelmi i nad program mistrzowski zagrany, a raczej wyspiewany, Liebesslied Kreislera, wzbudziły entuzjazm, wywołujący burzę oklasków.

Dzielnemu koncertantowi akompanjował dyskretnie p. Zygmunt Taube.

swój skład przez włączenie do szeregu wszelkich elementów, które będą bronić powszechnych interesów kraju przeciw zakusom prywaty, czy partji.

Rząd jest pewny, że w najbliższym czasie uda mu się zadanie powyższe pomyślnie przeprowadzić.

Najwyższa władza.

PETERSBURG, 16.9. (w.) P. A. Tel. Urzędowo. Rząd tymczasowy ogłosił, że do czasu ostatecznego utworzenia gabinetu, wobec okoliczności nadzwyczajnych, wszystkie interesy państwa powierzył premierowi Kiereńskiemu i jego ministrom.

Gabinet wojenny.

AMSTERDAM, 16.9. (w.) — Ag. Reutersa donosi z Petersburga: Po dłuższych pertraktacjach utworzony został gabinet wojenny, do którego weszło następujących pięciu ministrów: Kiereński — prezes, min. wojny — gen. Werchowski, marynarki — admirał Werderewski, min. spraw zewnętrznych — Tereszczenko i minister poczt i telegrafów — Nikitin.

Dalsze mianowania.

PETERSBURG, 16.9. (w.) — P. A. T. donosi: Dr. med. Salaszkin został powołany na stanowisko szefa ministerjum nauczania.

Rozkaz do armji i floty.

PETERSBURG, 16.9. (w.) — Pet. Ag. Tel. informuje: Głównodowodzący Kiereński wydał rozkaz dzienny do armji i floty, w którym wskazuje na demoralizację, wywołaną na froncie bojowym przez bunt Kornilowa i nakazuje:

1) Wszelkiego rodzaju walki polityczne w wojsku mają zniknąć, i należy zastosować możliwe środki aby przywrócić zdolność bojową armji. 2) Transporty wojsk mają

być znów podjęte na rozkaz komendy głównej. 3) Aresztowania przywódców należy zaprzestać; prawo do tego mają jedynie sądy i prokuratorja. 4) Komendanci nie mogą być usuwani. Rozkaz dzienny kończy się zapewnieniem, że Kiereński oczekuje, iż armja, która dotąd była wierna rządowi, pomoże mu w przywróceniu dyscypliny i, że ojczyzna wspólnymi siłami wszystkich jej członków zostanie uratowana.

Uchwały rady robotniczej.

PETERSBURG, 16.9. (w.) Pet. Ag. Tel. Ubiegłej nocy odbyło się w Petersburgu zebranie rady robotniczo-żołnierskiej, na której 279 głosami przeciw 115, uchwalono co następuje:

Rada robotniczo-żołnierska uznaje za swój obowiązek oświadczyć, że w przyszłości musi być usunięta nie tylko wszelkiego rodzaju władza burżuazyjna i kadetów, których udział w sprzysiężeniu Kornilowa zakwestjonowany, ale również wszelka polityka utworzenia bloku dla uniknięcia by dowództwo militarne i władza rządowa mogły znów kiedyś być podstawą operacyjną przeciwrewolucyjnego sprzysiężenia. Rada jest zdania, że jedynym wyjściem z obecnego niezdolnego położenia byłoby utworzenie specjalnej władzy, z przedstawicieli rewolucyjnego proletariatu i włościaństwa, której działalność opierałaby się na następujących podstawach:

1) Ogłoszenie republiki demokratycznej, 2) Natychmiastowe przejście wszystkich spraw rolnych w ręce komisji włościańskiej aż do czasu zwołania konstytuandy. 3) Wprowadzenie kontroli robotniczej w produkcji przemysłowej i w sprawie podziału wytworów. Upaństwowienie wszystkich ważniejszych gałęzi prze-

mysłu. Poważne opodatkowanie wielkiego kapitału i majątków. Ściągnięcie podatku od dochodu wojennego w celu uwolnienia kraju od dezorganizacji gospodarce.

4) Ogłoszenie wszelkich układów tajnych za nieważne i natychmiastowe poczynienie propozycji pokojowych wszystkim demokratom państw wojujących.

5) Jednocześnie przedsięwzięte być winny następujące zarządzenia:

a) Zniesienie wszelkiego rodzaju ograniczeń klas robotniczych. Usunięcie kary śmierci na froncie. Przywrócenie absolutnej wolności. Wycofanie elementów przeciwrewolucyjnych z komendy armji.

b) Uprawnienie związków miejscowych do wyboru komisarzy.

c) Zapowiedź praw narodowości w stanowieniu o swoim życiu politycznym t. zn. zupełne zadowolenie wszystkich wymagań Finlandji i Ukrainy.

d) Rozwiązanie Dumy i Rady Państwa, oraz natychmiastowe zwołanie zebrania konstytucyjnego.

e) Odwołanie przywilejów klas socjalistycznych i stworzenie równych praw dla wszystkich obywateli.

PETERSBURG, 16.9. (w.) P. A. T. Maksymalistyczna uchwała, powzięta 279 głosami przeciw 115 na wczorajszym posiedzeniu rady robotniczo-żołnierskiej, otrzymała większość głosów, z powodu nieobecności większej części posłów socjalistycznych, wobec czego na nowo zwołanem, tym razem w komplecie, zebraniu, przyjęta poprzednio rezolucja maksymalistów odrzucono i powzięto uchwałę mniejszości treści następującej: „Tragiczna sytuacja kraju czyni koniecznem aby konstytucja i siły rewolucyjne, wolne były od wszel-

kiego kompromisu z przeciwrewolucyjnymi elementami mieszczańskimi wobec tego postanawiamy:

1) Zwołać, jak można najrychlej, ogólne zebranie przedstawicieli wszelkich organizacji demokratycznych, w celu rozwiązania kwestji utworzenia nowego rządu, który będzie zdolny do kierownictwa krajem. Do czasu zwołania rzezonego zgromadzenia, pozostaje przy władzy rząd tymczasowy, który będzie pracował w ścisłym zjednoczeniu z demokracją — ta zaś wezwana będzie do aktywnego współdziałania rządowi.

2) Niezbędne, aby rząd w przedsięwziętych środkach, mających na celu przywrócenie porządku, postępował w ścisłym porozumieniu z rewolucyjnym komitetem bezpieczeństwa.

3) Demokratyczne sfery ludności wzywa się do cierpliwego oczekiwania na decydujące wyniki wspomnianego zebrania i do tej chwili zaleca wstrzymać się od wszelkiej nieprawnej akcji.

W końcu posiedzenia przewodniczący Czheidze zakomunikował, że zapowiedziana konferencja w Petersburgu zbierze się najpóźniej w dniu 15 września starego stylu.

Kryzys zażegnany.

PETERSBURG, 16.9. (w.) — Pet. Ag. Tel. donosi: Wynikiem narad między rządem a partjami politycznymi, które trwały do późnej nocy, było załagodzenie naprężonego położenia politycznego. Ustalona lista ministrów będzie jutro już zatwierdzoną. Ulga dała się uczuć tembardziej, że rząd właśnie podczas obrad otrzymał wiadomość o aresztowaniu Kornilowa i jego współwinnych.

Wydawnictwa „Kurjera Łódzkiego“

Następujące wydawnictwa nasze, nabywać można w administracji (ulica Zachodnia № 37,) po bardzo niższych cenach.

Konkurencja (nowela)	zamiast 25 kop.	— 25 fen.
Szewc warszawski (powiastka)	10	— 10
Sen Marysi o N. Marii Pannie	10	— 10
Pamiętniki Warjata 4 tomy	2 rb.	— 2.40
Poświęcenie (nowela)	60	— 75
Sztabs kapitan Rybnikow	60	— 75
Chłuba detektywów	60	— 75
Z tamtego świata	60	— 75
Co zrobić, aby handel szedł dobrze	25	— 35

Zatwierdzona przez Władze

Wyższa Artystyczna Szkoła Rzemiosł dla Kobiet Apolonji Kopydłowskiej, Piotrkowska 154.

Lekcje już się rozpoczęły

Kurs wyższy i niższy. Kończące kurs otrzymują patenty na nauczycielki robót w szkołach ludowych, oraz kierowniczkę w szkołach robót. Wykłada się przedmioty: haft biały, kolorowy i kościelny, koszykarstwo, guzikarstwo, introligatorstwo, krój, kwiaty, siódki, roboty freblowskie, wypalanie na drzewie, wyrznięcie na szkło, malarstwo, rysunki, wycinanki, modelowanie z gliny, zdobnictwo ludowe, oraz wszelkie roboty praktyczne i artystyczne. Dla nauczycielek ludowych, ochraniarek i freblanek prowadzone są specjalne wykłady. Informacje i zapisy w kancelarii szkoły od 10—1 i od 3—7 w. Dla przyjezdnych przy szkole pensjonat

Potrzebny zaraz do dużej firmy poza Łodzią

monter elektrotechnik

obeznany z robotami przy wysokim napięciu i sieci napowietrznej.

Oferty pod lit. „L. J. 300“ do redakcji „Nowego Kurjera Łódzkiego“.

Roczne i półroczne

Kursy Handlowe

Stanisława LIPINSKIEGO

Piotrkowska № 157.

Początek wykładów 17 września r. b.

Kancelarja otwarta codziennie od 5-jej do 7-jej p. p.

Konwersację angielską

z rodowitym anglikiem poszukuję. Oferty składać w red. „Nowy Kurjer Łódzki“ dla okazyjela kw. № 7033.

Sześćcio-morgowa gospodarka

w jednym równym kawałku, przy pierwszorzędnej szosie odległa 5 wioś od Pabianic, 3 wiorsty od Bzgowa, od Łodzi 15 wiorst, 3 wiorsty od stacji tramwaju Pabianickiego, ogród owocowy, zabudowania kompletne, koń i 2 krowy z krestencją do sprzedania za cenę przystępną. Ziemia o pierwszorzędnej kulturze. Wiadomość w adm. N. K. E., Zachodnia 37.

Lekcji muzyki (na fortepianie)

udzielam na przystępnych warunkach Benedykta 14. m. 28 lewa ofiayna.

Lekarz-Dentysta

H. Lewita

Choroby zębów i jamy ustnej

Przyjmuje od 10—2 i od 4—7

Piotrkowska № 17.

OGŁOSZENIA DROBNE:

Osoba inteligentna, średnich lat, przyjmie miejsce: kasjerki, do wychowywania dzieci, pielęgnowania chorej osoby, lektorki lub wyreżania pantoflu w gospodarstwie, sumienna, oszczędna, zna się na kuchni. Może przyjąć miejsce na przychodnię, lub stałą w mieście lub na wyjazd. Oferty pod literami H. L. w administracji N. K. E.

Potrzeba 100 robotników i robotnic do fizycznej pracy. miejscowość cztery wiorsty za Leczyca, zarobek od 3—5 Mł. dziennie. Zgłaszać się od 10—12 i 5—7 pp. ul. Konstantynowska № 44 Muzykiewicz.

Sklep do sprzedania. albo urządzenie sklepowe wraz z urządzeniem gazowym i zegarem oraz kanapa nowa z fotelem i dobre skrzypce: ul. Leszno № 58

Skraszonko wesele wystawiony w Łodzi dn. 29/7. płatny w dn. 29/9 1914 r. przez I. Cakunaki na zlecenie Breslauer i Freidenrecha, na sumę 200 rb. Ostrzeżenie przed nabyciem.

Teodora Skibińska zgubiła paszport niemiecki, wydany z Łodzi, oraz znaczka zapasowe rezerwistkom

Udzielam lekcji muzyki (fortepian) oraz teorii. Warunki przystępne. ul. Juliusza № 13 m. 46 prawa ofiayna II piętro.

Biskopity mogą wypiekać z dostarczonego mi materiału. Oferty sub: „Bisquits“.

Zaginął paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Władysława Sołtysiak.

Zaginął paszport niemiecki za № 90463/14, wydany w Łodzi na imię Towji Freidenrecha

Zaginęła legitymacja na chleb, wydana na dwie osoby za № 2221, z 4 uczastku na imię Katarzyny Wołczyńskiej

Zgubiono paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Antoni Musiałskiego.

Zaginęły dwa kwity № 7257 i 9686/7 wystawione przez Łódzkie Towarzystwo Wzaj. Kredytu. Piotrkowska № 43, na imię Reisa Weinstein i Chemia Warszawski, na pozostałość w sumie 9,000 rb. Ostrzeżenie przed nabyciem

174 Piotrkowska. Sortownia Chreścińska, przerabia, nicuje, reparuje, odświeża czysci, piecze chemicznie i farbuję garderobę męską. Roboty wykonywa tania, szybko i starannie

Zaginął paszport niemiecki, wydany w Kolaszowie, na imię Waltera Lembo